P9_TA(2021)0024

Rodna perspektiva tijekom i poslije razdoblja krize uzrokovane bolešću COVID-19

Rezolucija Europskog parlamenta od 21. siječnja 2021. o rodnoj perspektivi tijekom i poslije razdoblja krize uzrokovane bolešću COVID-19 (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji te članke 6., 8. i 153. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, a posebno njegova načela 2., 3., 5., 9., 10., 16. i 20.,

— uzimajući u obzir Program održivog razvoja do 2030., načelo da „nitko ne smije biti zapostavljen", a posebno cilj br. 1 kojim se želi iskorijeniti siromaštvo, cilj br. 3 kojim se želi osigurati zdrav život svim ljudima, cilj br. 5 kojim se želi postići rodna ravnopravnost i poboljšati životne uvjete za žene i cilj br. 8 kojim se želi postići održivi i gospodarski rast,

— uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda od 18. prosinca 1979. o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena,

— uzimajući u obzir članak 6. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od 3. svibnja 2008.,

— uzimajući u obzir direktive EU-a, počevši od 1975. godine, o različitim aspektima jednakog postupanja prema ženama i muškarcima (direktive Vijeća 79/7/EEZ ([1]), 86/613/EEZ ([2]), 92/85/EEZ ([3]) i 2004/113/EZ ([4]), Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), Direktiva Vijeća 2010/18/EU ([6]) i Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([7])),

— uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU ([8]),

— uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji („Istanbulska konvencija"),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025." (COM(2020)0152),

---

([1]) Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti (SL L 6, 10.1.1979., str. 24.).

([2]) Direktiva Vijeća 86/613/EEZ od 11. prosinca 1986. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji obavljaju samostalnu djelatnost, uključujući poljoprivredne djelatnosti, i zaštiti majčinstva (SL L 359, 19.12.1986., str. 56.).

([3]) Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje (deseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 348, 28.11.1992., str. 1.).

([4]) Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga (SL L 373, 21.12.2004., str. 37.).

([5]) Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (SL L 204, 26.7.2006., str. 23.).

([6]) Direktiva Vijeća 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ (SL L 68, 18.3.2010., str. 13.).

([7]) Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ (SL L 180, 15.7.2010., str. 1.).

([8]) SL L 188, 12.7.2019., str. 79.

četvrtak, 21. siječnja 2021.

— uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi od 21. rujna 2015. naslovljen „Rodna jednakost i jačanje položaja žena: vanjskim odnosima EU-a u razdoblju 2016. – 2020. do preobrazbe života djevojčica i žena” (SWD(2015)0182),

— uzimajući u obzir prijedlog odluke Vijeća od 4. ožujka 2016. o sklapanju, od strane Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (COM(2016)0109),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2020. o prioritetima EU-a za 64. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena ([9]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. siječnja 2020. o rodno uvjetovanoj razlici u plaćama ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2019. o nazadovanju u području prava žena i rodne ravnopravnosti u EU-u ([11]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o pristupanju EU-a Istanbulskoj konvenciji i drugim mjerama za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja ([12]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. studenoga 2018. o uslugama skrbi u EU-u za poboljšanu ravnopravnost spolova ([13]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. studenoga 2018. o položaju žena s invaliditetom ([14]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2018. o osnaživanju žena i djevojčica posredstvom digitalnog sektora ([15]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2018. o ženama, rodnoj ravnopravnosti i pravednoj klimatskoj politici ([16]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. listopada 2017. o ekonomskom osnaživanju žena u privatnom i javnom sektoru u EU-u ([17]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. lipnja 2017. o potrebi za strategijom EU-a kojom bi se otklonile i spriječile razlike u mirovinama muškaraca i žena ([18]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2017. o ravnopravnosti žena i muškaraca u Europskoj uniji 2014. – 2015. ([19]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. travnja 2017. o ženama i njihovoj ulozi u ruralnim područjima ([20]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. veljače 2017. o promicanju ravnopravnosti spolova u istraživanjima o mentalnom zdravlju i kliničkim istraživanjima ([21]),

---

([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0039.
([10]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0025.
([11]) SL C 449, 23.12.2020., str. 102.
([12]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0080.
([13]) SL C 363, 28.10.2020., str. 80.
([14]) SL C 363, 28.10.2020., str. 164.
([15]) SL C 390, 18.11.2019., str. 28.
([16]) SL C 458, 19.12.2018., str. 34.
([17]) SL C 346, 27.9.2018., str. 6.
([18]) SL C 331, 18.9.2018., str. 60.
([19]) SL C 263, 25.7.2018., str. 49.
([20]) SL C 298, 23.8.2018., str. 14.
([21]) SL C 252, 18.7.2018., str. 99.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2016. o situaciji u kojoj se nalaze žene izbjeglice i tražiteljice azila u EU-u ([22]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2016. o vanjskim čimbenicima koji otežavaju žensko poduzetništvo u Europi ([23]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. rujna 2015. o znanstvenim i sveučilišnim karijerama žena i „staklenom stropu" na koji nailaze ([24]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2015. o Strategiji EU-a za jednakost žena i muškaraca nakon 2015. ([25]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 10. prosinca 2019. pod naslovom „Rodno ravnopravna gospodarstva u EU-u: daljnji koraci",

— uzimajući u obzir izvješće Međunarodne organizacije rada (MOR) naslovljeno „COVID-19 i svijet rada. Četvrto izdanje", objavljeno 27. svibnja 2020.,

— uzimajući u obzir analizu MOR-a naslovljenu „Sektorski učinak, odgovori i preporuke u vezi s bolešću COVID-19",

— uzimajući u obzir izvješće Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) naslovljeno „Žene u središtu borbe protiv bolesti COVID-19", objavljeno u travnju 2020.,

— uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 6. ožujka 2019. naslovljen „Izvješće o ravnopravnosti žena i muškaraca 2019." (SWD(2019)0101),

— uzimajući u obzir izvješće organizacije UN Women naslovljeno „Učinak bolesti COVID-19 na žene", objavljeno 9. travnja 2020.,

— uzimajući u obzir izvješće organizacije UN Women naslovljeno „Od uvida u stanje do djelovanja: rodna ravnopravnost nakon bolesti COVID-19", objavljeno 2. rujna 2020.,

— uzimajući u obzir publikaciju organizacije UN Women naslovljenu „Nasilje nad ženama i djevojčicama tijekom pandemije bolesti COVID-19 koje omogućuju internet i informacijske i komunikacijske tehnologije",

— uzimajući u obzir izvješće Fonda UN-a za stanovništvo (UNFPA) naslovljeno „Učinak pandemije bolesti COVID-19 na planiranje obitelji i suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja, sakaćenja ženskih spolnih organa i dječjih brakova", objavljeno 27. travnja 2020.,

— uzimajući u obzir izjavu UNFPA-e naslovljenu „Zbog pandemije bolesti COVID-19 očekuju se milijuni više slučajeva nasilja, dječjih brakova, sakaćenja ženskih spolnih organa, neželjenih trudnoća", objavljenu 28. travnja 2020.,

— uzimajući u obzir izjavu predsjednice Skupine stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (GREVIO) Vijeća Europe Marceline Naudi od 24. ožujka 2020. o potrebi da se poštuju standardi Istanbulske konvencije tijekom pandemije,

— uzimajući u obzir izvješće Zajedničkog istraživačkog centra naslovljeno „Kako će kriza uzrokovana bolešću COVID-19 utjecati na postojeću rodnu neravnopravnost u Europi?",

---

([22]) SL C 50, 9.2.2018., str. 25.
([23]) SL C 11, 12.1.2018., str. 35.
([24]) SL C 316, 22.9.2017., str. 173.
([25]) SL C 407, 4.11.2016., str. 2.

— uzimajući u obzir indeks rodne ravnopravnosti 2019., koji je Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) objavio 15. listopada 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće EIGE-a naslovljeno „Rješavanje pitanja rodno uvjetovanih razlika u plaćama: ne bez bolje ravnoteže između poslovnog i privatnog života”, objavljeno 29. svibnja 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće EIGE-a naslovljeno „Peking+25: peta revizija provedbe Pekinške platforme za djelovanje u državama članicama EU-a”, objavljeno 5. ožujka 2020.,

— uzimajući u obzir skup podataka za 2020. u okviru istraživanja Eurofounda naslovljenog „Život, rad i COVID-19”,

— uzimajući u obzir istraživanje Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) naslovljeno „Dug put do jednakosti za LGBTI zajednicu”, objavljeno 14. svibnja 2020.,

— uzimajući u obzir izvješće FRA-e naslovljeno „Dugotrajni problem: netrpeljivost prema Romima prepreka je njihovu uključivanju”, objavljeno 5. travnja 2018.,

— uzimajući u obzir istraživanje FRA-e naslovljeno „Nasilje nad ženama: istraživanje na razini EU-a”, objavljeno 5. ožujka 2014.,

— uzimajući u obzir političko izvješće organizacije ILGA Europe naslovljeno „COVID-19: obiteljsko nasilje nad LGBTI osobama”,

— uzimajući u obzir publikaciju Europskog ženskog lobija naslovljenu „Stavljanje ravnopravnosti između žena i muškaraca u središte odgovora na bolest COVID-19 diljem Europe”,

— uzimajući u obzir publikaciju Europske mreže IPPF-a naslovljenu „Kako pristupiti pitanju utjecaja na žene, djevojčice i ranjive skupine te njihove spolne i reproduktivne sigurnosti”,

— uzimajući u obzir političko izvješće Europskog ženskog lobija naslovljeno „Potkrijepite riječi djelima: sredstva EU-a moraju odražavati ravnopravnost žena”,

— uzimajući u obzir političko izvješće Europskog ženskog lobija naslovljeno „Žene ne smiju ispaštati zbog bolesti COVID-19!”,

— uzimajući u obzir studiju profesorice Sabine Oertelt-Prigione naslovljenu „Učinak spola i roda tijekom pandemije bolesti COVID-19”, objavljenu 27. svibnja 2020.,

— uzimajući u obzir zajedničko izvješće Europskog parlamentarnog foruma za seksualna i reproduktivna prava i Europske mreže Međunarodne federacije za planirano roditeljstvo naslovljeno „Spolno i reproduktivno zdravlje i prava za vrijeme pandemije bolesti COVID-19”, objavljeno 22. travnja 2020.,

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (A9-0229/2020),

A. budući da kriza zbog pandemije bolesti COVID-19 i njezine posljedice imaju jasne rodne perspektive, s obzirom na to da različito utječu na žene i muškarce, te da su se zbog njih istaknule postojeće nejednakosti i nedostatci u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena; budući da je stoga potreban rodno osjetljiv odgovor;

B. budući da bolest COVID-19 utječe na različite društvene skupine na različite načine i u različitoj mjeri, uključujući žene i muškarce, mlade, starije, osobe s invaliditetom, žrtve rodno uvjetovanog i obiteljskog nasilja, ljude iz različitih socioekonomskih pozadina, djecu, samohrane roditelje i manjine, među ostalim Rome, LGBTQI+ osobe te žene izbjeglice i migrantice, te da također ima intersekcijske implikacije; budući da će žene i djevojčice kratkoročno, srednjoročno i dugoročno biti nerazmjerno pogođene te da je pandemija pogoršala postojeće strukturne rodne neravnopravnosti, posebno za djevojčice i žene iz marginaliziranih skupina;

C. budući da početni službeni podaci o umrlima pokazuju da je stopa smrtnosti od virusa viša kod starijih muškaraca nego kod žena, dok su žene više u opasnosti od zaraze virusom zbog nerazmjerno visoke zastupljenosti među radnicima koji su u izravnom doticaju s ljudima u ključnim sektorima tijekom trenutačne krize;

D. budući da EU i države članice nisu bili spremni na takvu zdravstvenu krizu; budući da je pristup zdravlju bez diskriminacije temeljno ljudsko pravo; budući da je zdravstvena kriza ozbiljno pogoršala postojeće prepreke u pristupu ključnim uslugama skrbi; budući da je zbog otkazivanja ili odgode zdravstvenih usluga koje nisu „neophodne" nastalo kašnjenje, a ponekad i prepreke u pristupu intenzivnoj njezi za hitne slučajeve, među ostalim za žene; budući da je u tom pogledu pristup spolnoj i reproduktivnoj zdravstvenoj zaštiti i uslugama bio otežan, što ima ozbiljne posljedice, te da su u nekim državama članicama poduzeti određeni pravni pokušaji da se ograniči pravo na siguran i zakonit pobačaj; budući da ključne potrebe za žene podrazumijevaju pristup skrbi za trudnice i rodilje te sigurnom porođaju, dostupnost kontracepcijskih sredstava, siguran pobačaj i usluge *in vitro* oplodnje te odredbe za kliničke postupke u slučaju silovanja; budući da zbog izvanredne situacije u nacionalnim zdravstvenim sustavima te s obzirom na to da su ključne usluge i dobra tijekom krize sve ograničeniji žene i djevojčice riskiraju da izgube svoje temeljno pravo na zdravstvene usluge; budući da je moguće da se zbog naporâ u pogledu suzbijanja bolesti preusmjere sredstva namijenjena za rutinske zdravstvene usluge i pogorša već ograničen pristup uslugama povezanima sa spolnim i reproduktivnim zdravljem;

E. budući da su izvješća i podaci iz nekoliko država članica tijekom razdoblja ograničenja kretanja otkrila zabrinjavajući porast nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja, uključujući fizičko nasilje, psihološko nasilje, prisilnu kontrolu i kibernetičko nasilje; budući da nasilje nije privatna stvar nego društveno pitanje; budući da mjere ograničenja kretanja otežavaju traženje pomoći žrtvama nasilja među intimnim partnerima jer su često zatvorene sa svojim zlostavljačima, a ograničen pristup uslugama podrške kao što su skloništa i dežurne telefonske linije za žene te nedovoljne strukture potpore i nedostatni resursi mogu pogoršati već postojeću „skrivenu" pandemiju; budući da je broj kreveta u skloništima za žene i djevojčice koje su žrtve nasilja dvostruko manji od propisanog u Istanbulskoj konvenciji; budući da su životi i dobrobit mnogih ranjivih skupina žena sve ugroženiji zbog krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19; budući da se femicidi ne ubrajaju u službenu statistiku smrtnosti bolesti COVID-19, ali mogu biti povezani s izbijanjem i mjerama ograničavanja kretanja poduzetim u tom razdoblju; budući da su mjere zatvaranja i ograničenja kretanja možda povećale rizik od sakaćenja ženskih spolnih organa, pri čemu slučajevi nisu otkriveni zbog prekida školovanja; budući da su ekonomski i socijalni stres čimbenici koji pogoršavaju situaciju, što bi dugoročno moglo dovesti do porasta obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja te otežati ženama da napuste nasilne partnere;

F. budući da veća uporaba interneta tijekom pandemije povećava rodno uvjetovano nasilje, koje dodatno olakšavaju informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT), te internetsko rodno uvjetovano nasilje, kao i internetsko seksualno zlostavljanje djece, a posebno djevojčica; budući da su borci za ljudska prava, žene u politici, novinarke, žene koje pripadaju etničkim manjinama, žene iz autohtonih zajednica, lezbijke, biseksualne i transrodne žene te žene s invaliditetom posebno na meti nasilja koje dodatno olakšava IKT; budući da je u Europi rizik od internetskog nasilja najveći za mlade žene između 18 i 29 godina ([26]);

G. budući da su većina radnika koji pružaju ključne usluge tijekom trenutačne krize žene, uključujući 76 % zdravstvenih radnika (liječnika, medicinskih sestara, primalja, osoblja u domovima za starije i nemoćne), 82 % blagajnika, 93 % odgajatelja i nastavnika, 95 % čistača i pomagača u kućanstvima te 86 % njegovatelja ([27]) u EU-u; budući da se

([26]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf
([27]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers

zahvaljujući tim osobama, koje često nemaju mogućnost održavati fizičku udaljenost i koje zato snose povećan teret mogućeg širenja virusa na svoju rodbinu održavaju naši gospodarski, društveni i zdravstveni sustavi, javni život i osnovne aktivnosti;

H. budući da su plaće u mnogim ključnim sektorima u kojima prevladavaju žene ponekad niske, pri čemu se često radi samo o minimalnoj plaći; budući da je horizontalna i vertikalna segregacija tržišta rada u EU-u još uvijek znatna, uz prekomjernu zastupljenost žena u manje profitabilnim sektorima; budući da 30 % žena radi u području obrazovanja, zdravstvenih i socijalnih službi, u usporedbi s 8 % muškaraca, dok u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike radi 7 % žena i 33 % muškaraca ([28]); budući da MOR upozorava da će određene skupine biti nerazmjerno pogođene gospodarskom krizom, među ostalim oni koji ulaze na tržište rada, čime će se povećati neravnopravnost, te da će žene imati slabiji pristup socijalnoj zaštiti i da će snositi nerazmjerno opterećenje; budući da postoji razlog za zabrinutost zbog gubitka radnih mjesta zbog krize u zanimanjima u kojima prevladavaju žene; budući da će se sektori u kojima prevladavaju muškarci vjerojatno oporaviti ranije od onih u kojima prevladavaju žene; budući da bi planom oporavka Next Generation EU trebalo u dovoljnoj mjeri obuhvatiti sektore u kojima su žene prekomjerno zastupljene; budući da se u prijedlogu Komisije za plan oporavka ističe ulaganje u digitalnu tranziciju kao ključ budućeg europskog prosperiteta i otpornosti; budući da je indeks rodne ravnopravnosti za 2019. pokazao dugotrajnu neravnopravnost između muškaraca i žena u digitalnom sektoru i budući da su potrebni napori kako bi se ublažile rodne razlike i segregacija na tržištu rada tijekom njegove digitalne transformacije;

I. budući da za žene postoji veća vjerojatnost nego za muškarce da će biti zaposlene privremeno, na pola radnog vremena i na nesigurnim radnim mjestima (26,5 % u usporedbi s 15,1 % muškaraca ([29])), te su stoga znatno pogođene gubitkom poslova i slanjem na dopuste zbog krize, što će dugoročno tako i ostati;

J. budući da je istraživanje Eurofounda pokazalo da kriza uzrokovana bolešću COVID-19 predstavlja ozbiljan rizik od poništavanja više desetljeća postignuća u pogledu rodne ravnopravnosti u sudjelovanju na tržištu rada, posebno ako su aktivnosti dodatno ograničene u sektorima u kojima su žene prekomjerno zastupljene ([30]); budući da istraživanje pokazuje da je smanjenje razlike u zaposlenosti između rodova stagniralo između 2015. i 2018., a trajne razlike u sudjelovanju na tržištu rada koštale su Europu više od 335 milijardi EUR godišnje, što odgovara 2,41 % BDP-a EU-a u 2019. ([31]);

K. budući da je učinak krize na rodna pitanja dobro dokumentiran, među ostalim kroz rad EIGE-a i organizacije UN Women; budući da je puni učinak krize ipak teško izmjeriti s obzirom na nedostatak usporedivih podataka iskazanih po rodu u državama članicama; budući da je pandemija bolesti COVID-19 imala neviđen utjecaj na europsko tržište rada; budući da se situacija mora pažljivo ispitati po sektorima s pomoću podataka razvrstanih po rodu i dobi, i tijekom krize i tijekom razdoblja oporavka; budući da su sve gospodarske i socijalne posljedice pandemije te posljedice za zapošljavanje i dalje nepoznate, ali preliminarne studije, uključujući one koje je proveo Eurofound, upućuju na znatan gubitak radnih mjesta u uslužnom i industrijskom sektoru, kao i u kontaktnim sektorima u kojima prevladavaju žene, kao što su maloprodaja i sektori pružanja rekreativnih i osobnih usluga; budući da je, s druge strane, u drugim sektorima sačuvana sigurnost zaposlenja unatoč krizi, uključujući javni i medicinski sektor te sektor IKT-a;

L. budući da su poduzetnici s novoosnovanim poduzećima znatno pogođeni krizom;

M. budući da je zbog bolesti COVID-19 razotkriven dugogodišnji problem u području pružanja skrbi u mnogim državama članicama; budući da skrb treba gledati sveobuhvatno i u kontinuitetu, od brige o djeci do skrbi nakon škole, pa sve do njege osoba s invaliditetom i skrbi za starije osobe;

([28]) EIGE, Indeks ravnopravnosti spolova, 2019.
([29]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender
([30]) Eurofound, Istraživanje o bolesti COVID-19, 2020.
([31]) Eurofound, Suzbijanje rodnih razlika u zaposlenosti: obrana napretka i odgovor na izazove povezane s bolešću COVID-19, 2020.

N. budući da se zbog zatvaranja škola, centara za pružanje skrbi i radnih mjesta povećala nejednaka raspodjela neplaćenih obveza u pogledu kućanskih poslova i pružanja skrbi za žene, koje često osim usklađivanja rada od kuće moraju nadoknaditi i gubitak podrške u pogledu brige o djeci i starijima; budući da rad na daljinu nije zamjena za brigu o djeci; budući da žene inače svaki tjedan potroše 13 sati više od muškaraca na neplaćeno pružanje skrbi i kućanske poslove ([32]); budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 bila prilika za muškarce da se više uključe u obveze skrbi, ali je također otkrila koliko je dijeljenje obveza skrbi i kućanskih poslova još uvijek neujednačeno, što će najvjerojatnije teže pogoditi žene i djevojčice; budući da se usklađivanjem rada na daljinu i obiteljskih obveza stvara dodatni pritisak i žene se stoga suočavaju s povećanim emocionalnim, mentalnim i društvenim opterećenjem; budući da bi to moglo dovesti do manjeg broja postignuća na radnom mjestu i utjecati na njihov profesionalni razvoj u usporedbi s njihovim muškim kolegama;

O. budući da je nerazmjerno velik i iznimno težak teret pao na samohrane roditelje, od kojih je 85 % žena, što čini 6,7 milijuna kućanstava sa samohranim majkama u EU-u ([33]), a gotovo polovici njih prijeti ozbiljan rizik od društvene isključenosti ili siromaštva;

P. budući da je prema rezultatima istraživanja ([34]) bolest COVID-19 imala veći utjecaj na žene s malom djecom nego na muškarce u istoj situaciji u kućanstvu; budući da je gotovo trećini (29 %) žena s malom djecom teško koncentrirati se na svoj rad, u odnosu na 16 % muškaraca s malom djecom; budući da se dvostruko više žena s djecom (29 %) osjeća previše umorno nakon posla za obavljanje kućanskih poslova, u odnosu na 16 % muškaraca; budući da su se u travnju 2020. žene s djecom do 11 godina češće osjećale napeto nego muškarci s djecom u istoj dobnoj skupini (23 % u odnosu na 19 %), usamljeno (14 % u odnosu na 6 %) i depresivno (14 % u odnosu na 9 %);

Q. budući da se u prijedlogu Komisije za plan oporavka ističe ulaganje u zelenu tranziciju; budući da žene drugačije doživljavaju učinak klimatskih promjena jer se iz različitih razloga suočavaju s većim rizicima i opterećenjima; budući da su rodna ravnopravnost i uključivanje žena u donošenje odluka preduvjet za održivi razvoj i učinkovito upravljanje klimatskim izazovima; budući da svako djelovanje u području klime mora uključivati rodnu i intersekcijsku perspektivu;

R. budući da su određene skupine u društvu, kao što su samohrani roditelji, žrtve nasilja, pripadnice rasnih i etničkih manjina, starije i mlade žene, žene s invaliditetom, Romkinje, pripadnici zajednice LGBTQI+, žene koje se bave prostitucijom, izbjeglice i migranti posebno osjetljive na zarazu virusom ili njegove zdravstvene i socioekonomske posljedice, s obzirom na poduzete mjere i postojeće nedostatke u infrastrukturi i uslugama;

S. budući da se žene beskućnice i dalje susreću s posebnim izazovima u kontekstu pandemije uzrokovane bolešću COVID-19, s obzirom na to da su privremeni i hitni smještaji posebno osjetljivi u pogledu prijenosa bolesti, rodno uvjetovanog nasilja i nemogućnosti pristupa higijeni i zdravstvenim ustanovama;

T. budući da je bolest COVID-19 globalna pandemija kojom su pogođene sve zemlje na svijetu; budući da će pandemija imati pogubne posljedice za stanovništvo, posebno žene i djevojčice, u zemljama sa zdravstvenim sustavima koje se nedovoljno financira te za stanovništvo zemalja pogođenih sukobima; budući da će zbog pandemije do 2021. više od 47 milijuna žena i djevojčica diljem svijeta živjeti ispod granice siromaštva ([35]);

U. budući da se prema nedavnim podacima UNFPA-e procjenjuje da će kašnjenje ili prekid programâ informiranja u zajednicama i obrazovanja o štetnim praksama na globalnoj razini tijekom sljedećeg desetljeća dovesti do 2 milijuna više slučajeva sakaćenja ženskih spolnih organa i 13 milijuna više dječjih brakova u usporedbi s procjenama prije pandemije;

([32]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework

([33]) https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe

([34]) Istraživanje Eurofounda o bolesti COVID-19, 2020.

([35]) UN Women, „Od uvida u stanje do djelovanja: rodna ravnopravnost nakon bolesti COVID-19”.

V. budući da bi se pružanje usluga trebalo temeljiti na utvrđivanju potreba na temelju podataka, a proračunska sredstva dodijeliti na temelju tog istraživanja; budući da se prilikom izrade proračuna i dodjeljivanja resursa moraju uzeti u obzir različite potrebe i okolnosti muškaraca i žena;

W. budući da žene nisu jednako uključene kao muškarci u donošenje odluka u fazi oporavka zbog postojećeg „staklenog stropa”; budući da žene i njihove predstavničke organizacije civilnog društva moraju imati aktivnu i središnju ulogu u postupcima donošenja odluka kako bi se zajamčilo da se njihove perspektive i potrebe uzimaju u obzir pri donošenju odluka, osmišljavanju, provedbi i praćenju faze oporavka te povezanih mjera na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a;

X. budući da se pitanja koja se odnose na ženska prava i promicanje rodne ravnopravnosti moraju osvijestiti te se o njima treba raspravljati na najvišoj razini, posebno u cilju provedbe Strategije EU-a za rodnu ravnopravnost; budući da, iako Europski parlament ima odbor zadužen za prava žena i rodnu ravnopravnost, a Komisija ima povjerenika koji se bavi isključivo ravnopravnošću, ne postoji poseban sastav Vijeća za rodnu ravnopravnost, a ministri i državni tajnici zaduženi za rodnu ravnopravnost nemaju poseban forum za raspravu i donošenje odluka;

Y. budući da će ključne mjere koje su ovdje definirane ojačati otpornost i pripremljenost za buduće krize;

Opće napomene

1. ističe potrebu za rodno osjetljivim pristupom, pri čemu se načela rodno osviještene politike i izrade proračuna trebaju odražavati u svim aspektima odgovora na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, kako bi se očuvala i zaštitila prava žena tijekom i nakon pandemije te poboljšala rodna ravnopravnost;

2. naglašava potrebu za primjenom lekcija naučenih tijekom prošlih i trenutačnih kriza u budućem razvoju i provedbi politika kako se ne bi ponavljale pogreške iz prošlosti, kao i potrebu za pripremom rodno osjetljivih odgovora za sve faze budućih kriza kako bi se spriječile negativne posljedice za prava žena; poziva Komisiju da olakša stvaranje prepoznatljive mreže za dijeljenje najboljih praksi između država članica o suočavanju s aspektima bolesti COVID-19 povezanima s rodnim pitanjima; poziva Vijeće da uspostavi posebni sastav za rodnu ravnopravnost i službenu radnu skupinu kako bi se donijele zajedničke i konkretne mjere za suočavanje s izazovima u području prava žena i rodne ravnopravnosti te kako bi se osiguralo da se o pitanjima rodne ravnopravnosti raspravlja na najvišoj političkoj razini;

3. naglašava da bi Komisija i države članice trebale sustavno provoditi procjene učinka s obzirom na rod, uključujući za mjere koje čine dio plana oporavka; odlučuje uključiti i ojačati rodnu ravnopravnost u okviru instrumenta Next Generation EU kroz stajalište Parlamenta;

4. potiče Komisiju da ispita raširenost virusa među radnicima u ključnim sektorima tijekom trenutačne krize, posebno među ženskom populacijom i pripadnicima etničkih manjina, s obzirom na njihovu nerazmjerno visoku zastupljenost u tim sektorima; potiče Komisiju i države članice da poduzmu odgovarajuće mjere za jačanje njihove sigurnosti na radnom mjestu te poziva države članice da poboljšaju svoje radne uvjete, među ostalim Okvirnom direktivom ([36]), Direktivom 92/85/EEZ i strateškim okvirom EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu za razdoblje nakon 2020.;

5. poziva države članice, Komisiju, Eurostat i EIGE da redovito prikupljaju podatke o bolesti COVID-19 razvrstane prema spolu, dobi i intersekcijskoj diskriminaciji, među ostalim čimbenicima, kao i podatke o socioekonomskom učinku virusa; naglašava da se mjere oporavka moraju temeljiti na podacima razvrstanima po spolu kako bi se osiguralo da su odgovori sveobuhvatni, s posebnim naglaskom na područja za koja su podaci oskudni i neusporedivi, kao što su nasilje nad ženama i usluge skrbi; ističe da je te podatke potrebno sustavno prikupljati i da moraju biti javno dostupni; naglašava potrebu da Komisija i države članice podrže povećavanje kapaciteta nacionalnih statističkih tijela i drugih relevantnih aktera u tom pogledu;

([36]) Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (SL L 183, 29.6.1989., str. 1.).

6. naglašava potrebu za jednakom zastupljenošću žena i muškaraca, uključujući one iz najranjivijih skupina, u vodstvu i postupcima odlučivanja pri donošenju i ukidanju mjera u kriznim situacijama, kao i u svim fazama izrade, usvajanja i provedbe planova oporavka, kako bi se u potpunosti i na odgovarajući način uzele u obzir njihove posebne potrebe i okolnosti te isplanirale učinkovite i ciljane mjere kako bi se osiguralo da potrebni paket potpore odgovara njihovim potrebama; poziva države članice da tijekom takvih kriza uspostave posebne radne skupine u kojima će sudjelovati relevantni dionici i predstavnici ženskih organizacija civilnog društva kako bi se osigurala rodna osviještenost; poziva nacionalne parlamente država članica da osnuju odbore o učinku krize uzrokovane bolešću COVID-19 na žene i djevojčice kako bi se stvorile potrebne okolnosti za raspravu i praćenje krize i njezinih učinaka na rodnu ravnopravnost; pozdravlja namjeru Komisije da potakne usvajanje prijedloga Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o povećanju ravnoteže spolova među savjetodavnim članovima uprava trgovačkih društava uvrštenih na burzama te o drugim povezanim mjerama ([37]) (Direktiva o ženama u upravnim odborima) te poziva Vijeće da ga odblokira i usvoji; nadalje ističe da više žena mora biti uključeno u Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu i druge mehanizme odgovora na krize, na razini EU-a i na nacionalnoj razini; osim toga, obvezuje se osigurati rodnu ravnotežu na saslušanjima i radionicama Parlamenta te obogaćivati rasprave o mjerama oporavka u pogledu raznolikosti;

7. poziva Komisiju i države članice da pomno nadziru dezinformiranje, negativnu javnu komunikaciju, nedovoljno davanje prednosti, ograničavanje ili uskraćivanje pristupa relevantnim uslugama i inicijative kojima se nazaduje u pogledu prava žena, prava pripadnika zajednice LGBTQI+ i rodne ravnopravnosti te da na to snažno odgovore; poziva Komisiju da nadzire smanjenje prostora za djelovanje za organizacije civilnog društva i prosvjede povezane s navedenim temama zbog mjera ograničavanja kao pitanja demokracije i temeljnih prava tijekom i nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19; prima na znanje da se poduzimaju odgovarajuće mjere ako se utvrdi da povrede načelâ vladavine prava u državi članici utječu ili postoji ozbiljan rizik od toga da bi mogle utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom EU-a ili zaštitu financijskih interesa Unije na dovoljno izravan način; poziva države članice da osiguraju da izvanredne mjere ograničavanja služe samo za borbu protiv pandemije, da su ograničenog vijeka trajanja i u skladu s temeljnim pravima;

Aspekti bolesti COVID-19 koji se odnose na područje zdravstva i učinak na rod

8. izražava zabrinutost zbog visoke stope smrtnosti od bolesti COVID-19; primjećuje početnu veću stopu smrtnosti među muškarcima i potiče Svjetsku zdravstvenu organizaciju (WHO) i relevantne agencije EU-a da ispitaju različite učinke na zdravlje muškaraca i žena; poziva Komisiju da nastavi nadzirati situaciju s ciljem razumijevanja dugoročnih učinaka virusa na zdravlje žena i muškaraca; naglašava da kliničko istraživanje virusa mora uključivati ravnopravnu rodnu zastupljenost kako bi se ocijenilo kako virus i potencijalno cjepivo ili liječenje mogu drukčije utjecati na žene i muškarce;

9. potiče države članice da osiguraju pristup ključnim aspektima kvalitetne medicinske i psihološke zdravstvene zaštite, za žene i muškarce, koji nisu povezani s bolešću COVID-19, kao što su pregled za rano otkrivanje raka i njegovo liječenje, zdravstvena zaštita za majke i novorođenčad te hitna skrb za one sa srčanim i moždanim udarima; potiče države članice da postupaju u skladu sa smjernicama WHO-a u tim područjima;

10. izražava žaljenje zbog zanemarivanja, ograničavanja ili čak napadanja usluga spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava u nekim državama članicama tijekom krize; ističe potrebu da države članice zajamče kvalitetan i cjenovno prihvatljiv pristup uslugama, informacijama i proizvodima povezanima sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima tijekom i nakon krize te u sličnim hitnim situacijama bez diskriminacije te da uvide da su te usluge ključne, da se njima spašavaju životi i da su često hitne te da bi ih trebalo pružati u skladu sa smjernicama WHO-a i pristupom koji je usmjeren na pacijenta i koji se temelji na ljudskim pravima; snažno odbacuje sve pokušaje nazadovanja u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava te prava pripadnika zajednice LGBTQI+ te ističe da protivnicima spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava ne bi trebalo dopustiti da zloupotrebljavaju ovu krizu kao sredstvo za ograničavanje prava žena, kao što je pravo na siguran pobačaj; poziva Komisiju da olakša razmjenu najboljih praksi među državama članicama te da u nju također uključi organizacije civilnog društva, koje su često stručne u tim područjima, u pogledu novih metoda pružanja skrbi povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima te načina uklanjanja nedostataka u pružanju usluga; ističe

([37]) COM(2012)0614.

važnost komunikacije s pružateljima usluga kako bi se pojasnilo da su te usluge i dalje neophodne te da bi se trebale redovito pružati; naglašava da sve usluge za trudnice i rodilje moraju biti dostupne i da za njih treba biti dovoljno osoblja i resursa;

11. potiče države članice da ulažu u čvrste i otporne zdravstvene sustave te da pohvale i podrže ključne radnike kao što su zdravstveni i socijalni radnici jamčenjem sigurnih radnih uvjeta, osiguravanjem odgovarajuće opreme, uspostavljanjem uvjeta za pravednu plaću, nuđenjem mogućnosti profesionalnog razvoja, uključujući u okviru visokog obrazovanja, te osiguravanjem pristupa uslugama kao što su skrb za djecu i usluge mentalnog zdravlja;

12. potiče Komisiju da u svojim političkim odgovorima povezanima sa zdravljem, primjerice u okviru programa „EU za zdravlje”, Plana EU-a za borbu protiv raka i strategije EU-a za zdravlje, uzme u obzir izvanredne okolnosti kao što je COVID-19, uključujući njihov utjecaj na rodno specifične aspekte zdravstvene zaštite kao što je spolno i reproduktivno zdravlje i prava; poziva Komisiju i države članice da se pozabave zdravstvenim aspektima Strategije za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. u okviru provedbe programa „EU za zdravlje”, primjerice time da spolno i reproduktivno zdravlje i prava budu sastavni dio zdravlja i ključni aspekt dobrobiti i unapređenja rodne ravnopravnosti; zahtijeva da se povećaju ulaganja u usluge ključne za rodnu ravnopravnost i da se zdravstveni stručnjaci za rodna pitanja i ravnotežu spolova uključe u provedbu programa „EU za zdravlje”;

13. podsjeća da je pristup zdravstvenoj zaštiti ljudsko pravo i da zahtijeva odgovarajuća financijska sredstva; podsjeća države članice da pri jačanju kapaciteta zdravstvenih sustava i kritične infrastrukture kao posljedice bolesti COVID-19 u obzir uzmu jedinstvene potrebe žena i muškaraca, posebno kada je riječ o rashodima za zdravstvo, otkrivanju bolesti i odgovoru na njih, o pripravnosti za izvanredne situacije, istraživanju i razvoju te zdravstvenim djelatnicima;

14. poziva države članice da ojačaju inicijative podrške za mentalno zdravlje tijekom i nakon ove krize, s obzirom na stres, tjeskobu, depresiju i usamljenost izazvane ograničenjem kretanja, kao i gospodarske probleme i rodno uvjetovano nasilje ili druge čimbenike povezane s krizom, uzimajući u obzir različit učinak na žene i muškarce, te također da ulažu financijska sredstva kako bi se osigurala dostupnost odgovarajućih usluga kada je to potrebno; poziva Komisiju da organizira kampanju za mentalno zdravlje na razini EU-a;

Rodno uvjetovano nasilje tijekom pandemije bolesti COVID-19

15. potiče države članice se da u svom odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19 pozabave pitanjima rodno uvjetovanog nasilja s kojim se suočavaju žene i djevojčice, uključujući interseksualne, nebinarne i rodno neusklađene osobe; potiče države članice da nastave analizirati podatke i tendencije u pogledu raširenosti i izvješćivati o svim oblicima rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji, kao i o posljedicama za djecu, dok su na snazi mjere ograničavanja kretanja i neposredno nakon toga; potvrđuje da su javni odgovori u pogledu rješavanja problema nasilja nad ženama i djevojčicama bili nedovoljni te da potrebe u pogledu sprečavanja tog nasilja nisu na primjeren način uzete u obzir u planovima za odgovor na izvanredni događaj, kao ni za buduće izvanredne slučajeve, s obzirom na to da se nije pridalo dovoljno pažnje uvođenju izuzećâ od pravilâ ograničenja kretanja, uspostavi telefonskih linija za pomoć te alata i signala za dijeljenje informacija, osiguravanju kontinuiranog pristupa uslugama zdravstvene zaštite, kao ni očuvanju sigurnog pristupa pravnim klinikama i skloništima ili alternativnim smještajima s dostatnim kapacitetima, policijskim i pravosudnim službama, izvanrednim sudovima radi izdavanja odgovarajućih zabrana prilaza i/ili naloga za zaštitu, te osiguravanju toga da se te usluge smatraju ključnima; traži od država članica da uspostave sigurne i fleksibilne sustave za hitno upozoravanje, da ponude nove usluge pomoći telefonom, elektroničkom poštom i SMS porukama u cilju izravnog informiranja policije te internetske usluge kao što su dežurne linije, skrivene aplikacije, digitalne platforme i mreže ljekarni te da osiguraju sredstva za hitne slučajeve službama za potporu, nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva; poziva države članice da osiguraju koordinirani pristup službi podrške identificiranju ugroženih žena, da zajamče raspoloživost i dostupnost svih tih mjera svim ženama i djevojčicama u njihovoj nadležnosti, uključujući one s invaliditetom, bez obzira na njihov migracijski status, te da osiguraju osposobljavanje kojim se uzima u obzir rodna perspektiva za zdravstvene radnike, kao i policijske službenike na terenu i pravosudne djelatnike; poziva države članice da razmjenjuju nacionalne inovacije i najbolje prakse u području borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja kako bi se bolje utvrdile i promicale učinkovite metode te poziva Komisiju da promiče te prakse;

16. imajući u vidu pandemiju, poziva države članice da osiguraju koordinirani pristup vlada i javnih službi, sustava pomoći i privatnog sektora te da ažuriraju protokole za žrtve rodno uvjetovanog nasilja kako bi im se pomoglo da potraže pomoć, prijave kaznena djela i pristupe zdravstvenim uslugama te kako bi se potaknulo svjedoke da prijave ta kaznena djela; poziva Komisiju da razvije protokol Europske unije o nasilju nad ženama u kriznim i izvanrednim situacijama kako bi se spriječilo nasilje nad ženama i pružila potpora žrtvama rodno uvjetovanog nasilja tijekom izvanrednih situacija kao što je pandemija bolesti COVID-19; ističe da bi taj protokol trebao uključivati ključne usluge zaštite žrtava; pozdravlja prijedlog njemačkog predsjedništva da se na području EU-a uspostavi dežurna linija za pomoć, dostupna na svim jezicima EU-a, za sve žrtve nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja te potiče Vijeće da to podrži;

17. poziva Komisiju da promiče širenje svijesti, informativne i aktivističke kampanje protiv nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja u svim njegovim oblicima, kao što su fizičko nasilje, seksualno uznemiravanje, kibernetičko nasilje i seksualno iskorištavanje, posebno u pogledu novih preventivnih mjera i fleksibilnih sustava za hitno upozoravanje, kako bi se potaknulo izvješćivanje u koordinaciji i suradnji s priznatim i specijaliziranim ženskim organizacijama; poziva Komisiju da surađuje s tehnološkim platformama u okviru Akta o digitalnim uslugama kako bi se riješio problem nezakonitih internetskih aktivnosti, uključujući internetsko nasilje nad ženama i djevojčicama u svim njegovim oblicima, s obzirom na to da se internet od početka pandemije u velikoj mjeri koristi, i nastavit će se koristiti, za rad, obrazovanje i zabavu;

18. podsjeća na to da je posebni izvjestitelj UN-a za nasilje nad ženama napomenuo da se u krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19 pokazao nedostatak pravilne provedbe najvažnijih konvencija za zaštitu i sprečavanje rodno uvjetovanog nasilja; poziva Vijeće da žurno zaključi ratifikaciju Istanbulske konvencije u ime EU-a na temelju širokog pristupanja bez ograničenja te da zagovara njezinu ratifikaciju te brzu i pravilnu provedbu i primjenu u svim državama članicama; poziva preostale države članice da brzo ratificiraju Konvenciju i dodijele odgovarajuće financijske i ljudske resurse za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i rodno uvjetovanog nasilja, kao i za zaštitu žrtava, posebno tijekom kriznih razdoblja; potiče države članice da uzmu u obzir preporuke GREVIO-a i da poboljšaju svoje zakonodavstvo kako bi ono bilo usklađenije s odredbama Istanbulske konvencije, posebno u pogledu zajedničkih definicija djela rodno uvjetovanog nasilja;

19. poziva Vijeće da nasilje nad ženama uvrsti na popis kaznenih djela u EU-u i poziva Komisiju da predloži direktivu kojom će se riješiti problem svih oblika rodno uvjetovanog nasilja, kako bi se uspostavio čvrst zakonski okvir, koordiniralo dijeljenje najboljih praksi između država članica, promicalo skupljanje točnih i usporedivih podataka, precizno odredio razmjer takvog nasilja i razmotrila mogućnost predviđanja, te da ocijeni učinak bolesti COVID-19 na pružanje ključnih usluga žrtvama; pozdravlja obvezu Komisije da provede novo istraživanje o rodno uvjetovanom nasilju u EU-u, čiji će rezultati biti predstavljeni 2023.; naglašava potrebu za prikupljanjem usklađenih podataka o rodno uvjetovanom nasilju i poziva države članice da na zahtjev prikupe i dostave relevantne podatke, među ostalim Eurostatu;

20. ponavlja svoju snažnu potporu programu Pravosuđe i programu Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti (CERV); pozdravlja stvaranje novog potprograma Vrijednosti Unije u okviru CERV-a i naglašava da bi se on trebao usredotočiti na zaštitu, promicanje i podizanje razine osviještenosti o pravima pružanjem financijske potpore organizacijama civilnog društva koje djeluju na lokalnoj, regionalnoj i transnacionalnoj razini; podsjeća na stajalište Parlamenta o jamčenju odgovarajućeg financiranja za te programe; pozdravlja dodjelu dodatnih sredstava za vodeće programe kako je dogovoreno u završnim pregovorima Parlamenta i Vijeća o VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., od čega će imati koristi i program CERV; pozdravlja privremeni dogovor o proračunu EU-a za 2021. kojim se programu CERV dodjeljuje dodatnih 6,6 milijuna EUR; naglašava potrebu za odgovarajućim financiranjem iz tih dodijeljenih sredstava za mjere usmjerene na borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja i njegovo sprječavanje u okviru posebnog cilja programa DAPHNE i pozdravlja izdvajanje sredstava dogovoreno u tu svrhu; naglašava potrebu da EU bude ambiciozniji u obrani naših vrijednosti i da osigura odgovarajuća financijska sredstva za te aktivnosti; osim toga poziva na hitnu provedbu jasnih rodno usmjerenih mjera izdvajanjem sredstava za zadovoljavanje posebnih potreba žena nakon krize, posebno u području zapošljavanja, rodno uvjetovanog nasilja te spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, među ostalim u drugim programima i instrumentima u okviru instrumenta Next Generation EU ili VFO-a za razdoblje 2021.–2027. te u skladu s dvostrukim pristupom Strategije za rodnu ravnopravnost; poziva države članice i Komisiju da to uzmu u obzir pri podnošenju nacionalnih planova za odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, vodeći računa o postojećim mjerama i financijskim sredstvima te stavljajući rodnu ravnopravnost u središte gospodarskog oporavka; poziva države članice i Komisiju da u mjerama oporavka primijene rodno osviještenu politiku i rodno osviještenu izradu proračuna;

21. s velikom zabrinutošću primjećuje učinak krize na LGBTQI+ osobe, posebno na mlade, od kojih su mnogi bili prisiljeni na ograničavanje društvenih kontakata ili karantenu u neprijateljskom obiteljskom okruženju, čime se za njih povećao rizik od izloženosti nasilju u obitelji i nasilju uzrokovanom fobijom od LGBTQI+ osoba; konstatira da je stopa LGBTQI+ osoba koje su nezaposlene ili rade na nesigurnim radnim mjestima s ograničenim i nestabilnim financijskim sredstvima iznadprosječna, što dovodi do toga da ostaju u neprijateljskom ili nasilnom okruženju; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se u okviru svih posebnih inicijativa u vezi s bolešću COVID-19 u pogledu nasilja u obitelji, rodno uvjetovanog nasilja i seksualnog nasilja uzmu u obzir povećan rizik i posebni izazovi za pripadnike skupine LGBTQI+ te da službe za potporu žrtvama i posebne inicijative za borbu protiv bolesti COVID-19 zadužene za reagiranje na nasilje u obitelji izričito dopru do LGBTQI+ žrtava nasilja u obitelji;

22. poziva države članice da osiguraju učinkovitu, pristupačnu, cjenovno prihvatljivu i kvalitetnu medicinsku i psihološku potporu žrtvama rodno uvjetovanog nasilja, uključujući usluge povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem, posebno u kriznim vremenima kada se takva potpora mora smatrati neophodnom; traži od Komisije da blisko surađuje s državama članicama kako bi se osigurala potpuna provedba Direktive o pravima žrtava ([38]), s naglaskom na rodnoj perspektivi, s obzirom na njezino nedavno izvješće o provedbi ([39]), te u cilju jačanja prava žrtava rodno uvjetovanog nasilja u novoj strategiji za prava žrtava;

Bolest COVID-19, gospodarstvo, oporavak i učinak na rod

23. poziva Komisiju, Parlament i Vijeće da uzmu u obzir činjenicu da kriza uzrokovana bolešću COVID-19 nerazmjerno pogađa žene u socioekonomskom pogledu, uključujući njihove prihode i stopu zaposlenosti, što će dovesti do još veće neravnopravnosti između muškaraca i žena i diskriminacije na tržištu rada, te ih poziva da surađuju s državama članicama kako bi se detaljno ispitale i donijele posebne odredbe za socioekonomske potrebe žena i muškaraca nakon krize te da ispitaju horizontalnu i vertikalnu segregaciju tržišta rada prilikom provedbe programâ unutar proračuna EU-a za 2021., sljedećeg VFO-a i plana oporavka Next Generation EU, pritom osiguravajući da svi programi uključuju rodnu perspektivu i rodno osviještenu izradu proračuna, kao i *ex post* procjene učinka s obzirom na rod, kako je navedeno u Strategiji za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. Europske komisije; poziva na učinkovitu provedbu i praćenje Strategije; poziva države članice da u nacionalne planove oporavka i otpornosti, izrađene u suradnji s nacionalnim tijelima za ravnopravnost, uključe poglavlje s ciljanim mjerama za promicanje rodne ravnopravnosti;

24. naglašava da će biti potrebno preispitati prirodu i mjesto rada nakon krize; naglašava da rad od kuće nije zamjena za skrb o djeci i da je potrebno osigurati pružanje i dostupnost cjenovno prihvatljivih kvalitetnih usluga skrbi o djeci, niti je zamjena za prilagodbu radnog mjesta osobama s invaliditetom; ističe da fleksibilni radni uvjeti u dogovoru s poslodavcima mogu pružiti prilike ženama i muškarcima da rade od kuće ili iz lokalnih zajedničkih radnih prostora te da potencijalno mogu omogućiti bolju ravnotežu između poslovnog i privatnog života, što bi moglo dovesti do dugoročnog rasta koji podrazumijeva zastupljenost oba spola; napominje da taj pristup može oživjeti ruralna područja i infrastrukturu; poziva Komisiju da zajamči ispunjavanje ciljeva iz Barcelone; potiče države članice da bez odgađanja ratificiraju Konvenciju MOR-a protiv nasilja i uznemiravanja iz 2019. (br. 190) i provedu je zajedno s pratećom preporukom (br. 206) u kojoj su navedena sva okruženja u kojima se može dogoditi nasilje i zlostavljanje povezano s radom, kao što su javna i privatna mjesta rada te komunikacija povezana s poslom;

25. poziva Komisiju da prikupi razvrstane i usporedive podatke o pružanju različitih vrsta skrbi, uključujući skrb o djeci, skrb o starijim osobama i skrb za osobe s invaliditetom, kao i podatke o rodu, dobi i radnom statusu skrbnika, kako bi doprinijela studiji kojom se ispituje razlika u podjeli skrbi, u cilju izrade strategije EU-a za skrb kojom bi se u obzir uzeo sveobuhvatan i cjeloživotni pristup skrbi, imajući u vidu potrebe i skrbnika i onih koji primaju skrb; napominje da se strategijom moraju poštovati kompetencije država članica i regija, ali da bi njezin cilj trebao biti poboljšanje suradnje i koordinacije na razini EU-a s pomoću relevantnih inicijativa i ulaganja, među ostalim u okviru programa InvestEU i Mehanizma za oporavak i otpornost, uz koristi za neformalne i formalne pružatelje skrbi i osobe za koje skrbe; naglašava

([38]) Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela (SL L 315, 14.11.2012., str. 57.).

([39]) Izvješće Komisije od 11. svibnja 2020. o provedbi Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela (COM(2020)0188).

da se suradnjom i djelovanjem na razini Unije, zajedno s učinkovitom uporabom sredstava EU-a, može doprinijeti razvoju kvalitetnih, dostupnih i cjenovno prihvatljivih usluga skrbi;

26. naglašava da je ulaganje u skrb važno za osiguravanje rodne ravnopravnosti i ekonomsko osnaživane žena, izgradnju otpornih društava i poboljšanje reguliranja zapošljavanja, socijalne sigurnosti i mirovina u sektorima u kojima prevladavaju žene te da ima pozitivan učinak na BDP jer omogućuje većem broju žena da sudjeluju u plaćenom radu; ističe potrebu za promjenom postojećih modela pružanja skrbi kao posljedicu pandemije bolesti COVID-19 i povezanih mjera; u tom kontekstu poziva Komisiju da olakša razmjenu najboljih praksi u području kvalitete, dostupnosti i cjenovne prihvatljivosti usluga skrbi, kao i različitih modela usluga skrbi; potiče Komisiju da ispita situaciju neformalnih pružatelja skrbi i objavi najbolje prakse o tome kako države članice mogu regulirati njihov rad; poziva države članice da se pozabave potrebama pružatelja skrbi nakon umirovljenja; u tom pogledu poziva na prijedlog preporuke Vijeća o socijalnoj zaštiti i uslugama za pružatelje skrbi;

27. apelira na države članice da potaknu muškarce, primjerice mjerama potpore, da se koriste fleksibilnim radnim uvjetima, s obzirom na to da se nerazmjeran broj žena obično koristi takvim dogovorima; potiče države članice da u potpunosti prenesu i bez odgode provedu Direktivu o ravnoteži između poslovnog i privatnog života te poziva Komisiju da na godišnjoj razini pomno i sustavno prati provedbu Direktive u državama članicama; potiče države članice da riješe problem nedostatka ravnoteže između poslovnog i privatnog života nadilazeći standarde propisane Direktivom, posebno imajući u vidu potrebu za suočavanjem s okolnostima uzrokovanima mjerama zbog bolesti COVID-19 i njihovim posljedicama u pogledu medicinskih protokola u ustanovama, uključujući kvalitetne ustanove za brigu o djeci;

28. poziva države članice da, dok su mjere za suočavanje s krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 još uvijek na snazi, uvedu poseban dopust za njegovatelje i zaposlene roditelje koji neće biti prenosiv te koji će biti u cijelosti plaćen;

29. uviđa neuobičajeno teške okolnosti s kojima se samohrani roditelji, u velikoj većini (85 %) žene, suočavaju tijekom pandemije i razdoblja nakon krize zbog višestrukih opterećenja, uključujući kontinuirano pružanje skrbi, pitanja u vezi sa skrbništvom te moguće ekonomske probleme i usamljenost; poziva Komisiju i države članice da uzmu u obzir i pobliže ispitaju njihovu posebnu situaciju, uključujući dodatna opterećenja u pogledu rada, školovanja i pružanja skrbi, pristupa odvjetnicima i provedbe uvjeta skrbništva;

30. ističe važnost većeg sudjelovanja žena u gospodarstvu i jamčenja uključivijeg rasta kao dijela rješenja za oporavak nakon pandemije jer se jednakim mogućnostima i većim sudjelovanjem žena na tržištu rada može povećati broj radnih mjesta, gospodarski prosperitet i konkurentnost u EU-u; potiče države članice da slijede smjernice Komisije za politike zapošljavanja u EU-u, uzimajući u obzir svoje nacionalne modele tržišta rada; u tom pogledu poziva države članice da uzmu u obzir segregaciju na tržištu rada, nesigurna radna mjesta te razlike u plaćama i mirovinama kako bi se prilagođenim politikama poboljšali radni uvjeti i socijalna zaštita;

31. naglašava da jednaka plaća za jednaki rad ili rad jednake vrijednosti između žena i muškaraca mora biti vodeće načelo za Komisiju, Parlament i sve države članice pri oblikovanju mjera odgovora na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19; apelira na Komisiju da odmah ispuni svoju obvezu i predloži obvezujuće mjere za transparentnost plaća kako bi se učinkovito riješio problem razlika u plaćama i mirovinama, s obzirom na to da gospodarski pokazatelji ukazuju na to da se te razlike povećavaju kao posljedica pandemije; u tom pogledu poziva Komisiju da uzme u obzir najbolje prakse država članica, imajući pritom u vidu posebne uvjete malih i srednjih poduzeća te različite modele tržišta rada u EU-u; nadalje, poziva Komisiju da preispita Direktivu 2006/54/EZ;

32. ističe izazove za sektore rada u kućanstvu i kućne njege te za njegove radnike; poziva države članice da ratificiraju Konvenciju MOR-a br. 189 o radnicima u kućanstvu i osiguraju da sektor ispunjava uvjete za mjere ublažavanja financijskih posljedica krize kako bi radnici mogli nastaviti rad u odgovarajućim uvjetima; poziva države članice da osiguraju regularizaciju sektora rada u kućanstvu;

33. pozdravlja Investicijsku inicijativu kao odgovor na koronavirus (CRII) i paket CRII+, kojima se mobilizira kohezijska politika kako bi se pružila potpora najpogođenijim sektorima, te poziva na ciljane mjere usmjerene na sektore u kojima su pretežno zaposlene žene; ističe važnost Instrumenta Komisije za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE), kojim se osiguravaju prihodi za nezaposlene ili radnike na dopustu; naglašava da je potrebno procijeniti učinak tih instrumenata na položaj žena i muškaraca na tržištu rada EU-a te u skladu s time

prilagoditi buduće politike; ističe potrebu da se u programima prekvalifikacije i usavršavanja za žene uzmu u obzir promjene na tržištu rada kao posljedice pandemije bolesti COVID-19;

34. poziva Komisiju da podrži poduzetnike, a posebno poduzetnice, u njihovim nastojanjima da razviju i nadograde vještine ili interese stečene tijekom razdoblja pandemije bolesti COVID-19, među ostalim s pomoću poduzetničkih prilika za majke, samohrane roditelje i druge koji se rjeđe bave poduzetničkom aktivnošću kako bi se unaprijedila njihova ekonomska neovisnost, te da poboljša pristup i informiranost o zajmovima, financiranju vlasničkim kapitalom i mikrofinanciranju putem programa i fondova EU-a kako bi kriza postala prilika za napredak kroz prilagodbu i transformaciju u okviru zelenog i digitalnog gospodarstva; poziva institucije EU-a i države članice da stave poseban naglasak na potporu malim i srednjim poduzećima, posebno onima pod vodstvom žena, koja se često suočavaju s jedinstvenim izazovima u pogledu pristupa potrebnom financiranju i kojima će također biti potrebna potpora tijekom faze oporavka; poziva Komisiju, EIGE i Eurostat da povećaju prikupljanje podataka o malim i srednjim poduzećima kojima su na čelu žene, samozaposlenim ženama i novoosnovanim poduzećima koja vode žene te o učinku pandemije bolesti COVID-19 na njih;

35. poziva Komisiju i države članice da povećaju prisutnost i doprinos žena u područjima umjetne inteligencije i znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike te u digitalnom sektoru, kao i u zelenom gospodarstvu; poziva na višerazinski pristup rješavanju problema razlika među spolovima na svim razinama digitalnog obrazovanja i zapošljavanja kako bi se premostio digitalni jaz koji je izašao na vidjelo jer su se rad i školovanje, kao i mnoge usluge i sadržaji, iznenada preselili na internet; naglašava da će se uklanjanjem digitalnog jaza povećati rodna ravnopravnost ne samo u pogledu tržišta rada nego i u pristupu tehnologiji na osobnoj razini; poziva Komisiju da uključi rodnu osviještenost u strategiju jedinstvenog tržišta i Digitalnu agendu u cilju učinkovitog rješavanja problema nedovoljne zastupljenosti žena u rastućim sektorima za buduće gospodarstvo EU-a; pozdravlja pregled pokazatelja „Žene u digitalnom dobu" Europske komisije, koji prati sudjelovanje žena u digitalnom gospodarstvu, uporabi interneta, vještinama korisnika interneta, stručnim vještinama i zapošljavanju; naglašava njegovu važnost u pomaganju državama članicama i Komisiji da donesu informirane odluke i postave relevantne ciljeve, posebno s obzirom na posljedice bolesti COVID-19;

36. napominje važnost uzimanja u obzir posebne situacije žena koje se vraćaju s rodiljnog dopusta kako bi se osiguralo da mogu pristupiti državnoj potpori bez diskriminacije;

37. ističe izazove za poljoprivredni sektor i opskrbu hranom u EU-u, kao i posebnu situaciju žena u ruralnim područjima; naglašava potrebu za održavanjem postojećeg tematskog potprograma za žene u ruralnim područjima s pomoću strateških planova u okviru zajedničke poljoprivredne politike koji se financiraju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj; naglašava da se ovim potprogramom nastoji potaknuti zapošljavanje žena i žensko poduzetništvo; u tom pogledu poziva na namjensko izdvajanje sredstava EU-a za poboljšanje životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima; osim toga poziva na promišljanje o ulozi žena u ruralnim područjima u zaštiti okoliša i bioraznolikosti u skladu s europskim zelenim planom; poziva države članice da razmjenjuju najbolje prakse u pogledu profesionalnog statusa bračnih drugova koji pomažu u poljoprivrednom sektoru i traži da Komisija pripremi smjernice u tom kontekstu;

Pandemija bolesti COVID-19 i intersekcionalnost

38. naglašava da se intersekcijskom i strukturnom diskriminacijom stvaraju dodatne prepreke i izazovi te negativni socioekonomski učinci za određene skupine žena i da je stoga nužno zajamčiti sigurnost, zaštitu i socioekonomsku dobrobit svih osoba, kao i odgovor na njihove specifične potrebe uzimajući u obzir intersekcijski pristup krizi i mjerama nakon krize;

39. naglašava važnost uključivanja žena i djevojčica u osmišljavanje pristupačnih i ciljanih informacija te širenja tih informacija u svim okruženjima, posebno u kriznim vremenima;

40. ističe da zbog dužeg očekivanog životnog vijeka i veće vjerojatnosti da će imati zdravstvene probleme starije žene često čine većinu osoba koje borave u ustanovama za dugotrajnu skrb ([40]), koje su postale žarišta virusa u mnogim zemljama zbog, među ostalim, nedostatka dostatnih sredstava i znanja za jamčenje sigurnosti i zaštite tih osoba; poziva Komisiju da analizira različite oblike pružanja formalne dugotrajne skrbi i njihovu razinu otpornosti tijekom pandemije

([40]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health

bolesti COVID-19; poziva države članice da ispitaju pružanje skrbi starijim osobama, i u domovima za starije i nemoćne osobe i u slučaju pružanja skrbi u zajednici, uključujući pružanje cjelodnevne kućne njege ili skrb njegovatelja koji živi u kućanstvu, te da zajamče dobrobit starijih žena, uključujući pristup skrbi i uslugama zdravstvene zaštite te ekonomsku neovisnost; poziva Vijeće da utvrdi ciljeve za pružanje dostupne, cjenovno prihvatljive i kvalitetne dugotrajne skrbi istovjetne ciljevima iz Barcelone;

41. žali zbog toga što je pandemija znatno utjecala na mnoge žene s invaliditetom, uključujući one koje ovise o drugima za svakodnevnu skrb, a posebno one koje žive u ustanovama i drugim zatvorenim okruženjima i kojima je potrebna velika potpora, ali nisu mogle pristupiti svojim uobičajenim mrežama podrške ili održati fizičku udaljenost te su imale poteškoća u pristupu uslugama i proizvodima; poziva države članice da osiguraju da se te mreže podrške smatraju ključnim uslugama i da su na odgovarajući način prilagođene okolnostima te da se u mjerama planiranja za buduće krize i izvanredne situacije predvide posebne potrebe osoba s invaliditetom, posebno žena i djevojčica; poziva EU i države članice da zajamče prava svih žena i djevojčica s invaliditetom kako su utvrđena u Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, uključujući njihovo pravo na samostalan život te pristup obrazovanju, radu i zapošljavanju;

42. poziva države članice da osiguraju pružanje podrške ženama i muškarcima migrantima omogućujući im pristup ključnoj zdravstvenoj skrbi tijekom krize; naglašava potrebu da centri za izbjeglice i prihvatni centri uzmu u obzir potrebe i rizike žena i djevojčica s obzirom na već poznate izazove u pogledu ograničavanja društvenih kontakata i održavanja higijene, kao i njihovu osjetljivost na rodno uvjetovano nasilje, te da osiguraju odgovarajuća sredstva za ublažavanje tih rizika;

43. ističe jedinstvene okolnosti beskućnica i žena koje se bave prostitucijom te njihovu povećanu izloženost rodno uvjetovanom nasilju, kao i nedostatak pristupa higijeni i zdravstvenim ustanovama zbog pandemije bolesti COVID-19 i posljedičnih kriznih mjera; poziva države članice da osiguraju da se usluge i odgovarajuća potpora prošire na osobe u nesigurnim situacijama, uključujući žene koje žive u siromaštvu ili im ono prijeti te beskućnice ili žene koje su izložene socijalnoj isključenosti; pozdravlja Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) kojim se osiguravaju dodatna sredstva za rješavanje problema materijalne oskudice i socijalnu pomoć; ističe da beskućnice i žene bez osobnih dokumenata trebaju imati pristup uslugama zdravstvene zaštite; primjećuje da su okolnosti tih društvenih skupina uzete u obzir u Akcijskom planu Komisije za integraciju i uključivanje; poziva države članice da u svojim planovima odgovora na pandemiju na odgovarajući način uzmu u obzir beskućnice;

44. ističe dodatne potrebe manjinskih skupina, kao što su žene romskog podrijetla, koje se suočavaju s duboko ukorijenjenom diskriminacijom i stalnim kršenjima svojih prava zbog nedostatka pristupa osnovnoj infrastrukturi, uslugama i informacijama, posebno tijekom ograničenja kretanja;

45. naglašava da su službe podrške za pripadnike LGBTQI+ zajednice neophodne, uključujući podršku za mentalno zdravlje, skupine za uzajamnu potporu i službe podrške za žrtve rodno uvjetovanog nasilja;

46. žali zbog slučajeva ksenofobije i rasne diskriminacije koji su porasli za vrijeme krize te potiče Komisiju i države članice da zauzmu pristup nulte tolerancije za rasističke napade i da u svojim odgovorima usvoje intersekcijski pristup kojim će se odgovoriti na potrebe marginaliziranih skupina stanovništva, uključujući rasne i etničke manjine;

47. poziva države članice da odobre i provedu Direktivu o suzbijanju diskriminacije te da zajamče iskorjenjivanje višestrukih i intersekcijskih oblika diskriminacije u svim državama članicama EU-a;

48. naglašava potrebu da države članice osiguraju djeci stalan pristup obrazovanju, vodeći računa o marginaliziranim skupinama u nepovoljnom socioekonomskom položaju, ranjivoj djeci i djevojčicama koje žive u siromaštvu ili im ono prijeti, koje su izložene većem riziku od ranog i prisilnog braka; naglašava potrebu za osiguravanjem da učenje na daljinu bude u potpunosti dostupno svima; ističe potrebu da dok su škole zatvorene svi mladi imaju potrebne resurse i podršku te da im se olakša povratak u obrazovni sustav nakon završetka krize;

Vanjsko djelovanje

49. naglašava da globalna priroda pandemije bolesti COVID-19 zahtijeva globalni odgovor; ističe osjetljiv položaj žena i djevojčica u mnogim dijelovima svijeta, posebno u nestabilnim zemljama i zemljama koje su zahvaćene sukobima, s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19, primjerice zbog nedostatka pristupa zdravstvenoj zaštiti, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, izloženosti rodno uvjetovanom nasilju, uključujući sakaćenje ženskih spolnih organa i rani

ili prisilni brak, položaja u zaposlenju, nedostatka pristupa obrazovanju te ekstremnog siromaštva i gladi; napominje da su u brojnim partnerskim zemljama žene zaposlene najčešće u sektorima s višim stupnjem žena, kao što su odjevna industrija i proizvodnja hrane, koji su najteže pogođeni, što utječe na razinu siromaštva njihovih obitelji i zajednica te na ekonomsku neovisnost, zdravlje i sigurnost žena i djevojčica; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se financijska potpora namijenjena partnerskim zemljama kako bi se suočile s krizom dodijeli i za potporu ženama i djevojčicama; poziva na jačanje potpore borcima za ljudska prava žena i organizacijama za prava žena te njihovu sudjelovanju na svim razinama donošenja odluka; naglašava da je potrebno uložiti sve moguće napore kako bi se osiguralo da buduće cjepivo bude dostupno svima;

50. pozdravlja paket mjera u okviru inicijative Team Europe koji je predstavila Komisija za potporu partnerskim zemljama u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica te naglašava potrebu za rodno osjetljivim pristupom i izdvajanjem sredstava za rodnu ravnopravnost pri dodjeljivanju; naglašava potrebu za rodno osjetljivim odgovorom na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 prilikom provedbe Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i Instrumenta pretpristupne pomoći III kako bi se uzele u obzir jedinstvene okolnosti žena i djevojčica te potaknule prilike nakon krize; potiče na to da se u izvanrednim situacijama tijekom ovog razdoblja obrazovanje nastavi i da mu se daje prioritet; poziva EU i njegove države članice da daju prednost globalnoj solidarnosti održavanjem dostatne razine financiranja u okviru službene razvojne pomoći i sveobuhvatnim podupiranjem odgovora partnerskih zemalja na krizu; poziva EU da se u okviru svog humanitarnog i razvojnog odgovora na pandemiju bolesti COVID-19, međunarodnog razvoja i novog Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III usredotoči na poboljšanje pristupa zdravstvenoj zaštiti, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava; naglašava da bi se načela rodno osviještene politike i izrade proračuna trebala poštovati u svim geografskim i tematskim programima NDICI-ja;

51. poziva Komisiju da uvede trgovinsku politiku temeljenu na vrijednostima EU-a kojom će se zajamčiti visoka razina zaštite radničkih prava i prava u području okoliša te poštovanje temeljnih sloboda i ljudskih prava, uključujući rodnu ravnopravnost; podsjeća na to da svi sporazumi EU-a o trgovini i ulaganjima moraju obuhvaćati rodnu dimenziju te ambiciozno i provedivo poglavlje o trgovini i održivom razvoju; podsjeća da bi pregovori o trgovinskim sporazumima mogli biti važan alat za promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u trećim zemljama; poziva na promicanje i podupiranje uključivanja posebnih poglavlja o rodu u sporazume EU-a o trgovini i ulaganjima na temelju njihove dodane vrijednosti, nadovezujući se na postojeće međunarodne primjere;

52. poziva Komisiju da žene i djevojčice postavi u središte svoga globalnog odgovora te da ih u potpunosti uključi, sasluša što imaju reći i osnaži ih da budu aktivan dio odgovora na pandemiju;

Rod i oporavak

53. poziva Komisiju i države članice da u potpunosti procijene učinke i potrebe uzrokovane krizom uzimajući u obzir rod, kao i njezine socioekonomske posljedice; poziva Komisiju i države članice da dodijele dodatna i ciljana proračunska sredstva kako bi se ženama pomoglo da se oporave od krize, među ostalim u okviru provedbe paketa za oporavak, posebno u području zapošljavanja, nasilja i spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, te da nadziru njihovo trošenje i uključe rodno osviještenu politiku u sve proračunske i zakonodavne prijedloge te prijedloge politika, u skladu s obvezama iz Strategije za rodnu ravnopravnost; poziva Komisiju da u svojim nadolazećim prijedlozima ojača vezu između politika o klimatskim promjenama, digitalnih politika i rodne ravnopravnosti; naglašava da je pripremno djelovanje najbolji način da se ojača otpornost u svim područjima za buduće krize;

54. poziva na uključivanje rodne ravnopravnosti kao jednog od prioriteta politike o kojemu će se govoriti na predstojećoj Konferenciji o budućnosti Europe te poziva EU da osigura rodnu ravnotežu u svojim tijelima i da u svoj rad uključi organizacije za prava žena i ženske organizacije kako bi se zajamčilo da će potrebe žena biti uzete u obzir nakon pandemije bolesti COVID-19;

55. poziva EU i države članice da održavaju poticajno okruženje za organizacije civilnog društva, posebno s pomoću političke potpore i dostatne razine financiranja;

o

o o

56. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.